

«Ειρήνη... ένα ιδανικό, που δεν πρέπει να θεωρούμε δεδομένο»

Δυστυχώς το ανθρώπινο είδος απέτυχε οικτρά να κατασιγάσει τα πάθη και την απληστία, που το καταδυναστεύουν. Έχει αποδείξει πολλές φορές στο παρελθόν ότι στο βωμό του χρήματος και των επεκτατικών συμφερόντων είναι πρόθυμο να θυσιάσει το πολυτιμότερο αγαθό, που εξασφαλίζει την ελευθερία. Ποιό άλλο από την περιβόητη «ειρήνη», στο όνομα της οποίας έχει χυθεί πολύ αίμα. Πόσοι καλλιτέχνες την έχουν εξυμνήσει και πόσοι λαοί τη λαχτάρισαν, μη μπορώντας να την κατακτήσουν. Θα έλεγε κάποιος ότι είναι οξύμωρο, το πόσες πολεμικές συρράξεις έχουν πραγματοποιηθεί για την υπεράσπιση της. Τελικά, λοιπόν, ερχόμαστε όλοι αντιμέτωποι με τη συνειδητοποίηση ότι για να εγκαθιδρυθεί η ειρήνη, είναι απαραίτητος ο πόλεμος.

Η ειρήνη προσπαίζει τα δημοκρατικά ιδεώδη και επιτρέπει την αρμονική συνύπαρξη των λαών, εφόσον οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να εκφράζονται με πολυφωνικό τρόπο και να επιλέγουν ηγέτες, που «τολμούν» να υπερασπιστούν τα ιδανικά της. Μέσα σε ένα δημοκρατικό κλίμα, οι πολίτες είναι σε θέση να άρουν τη μισαλλοδοξία και τις εμπάθειες και να συλλειτουργήσουν προάγοντας τον πολιτισμό. Έτσι συντελείται πρόοδος σε όλες τις πτυχές της καθημερινότητας μιας κοινωνίας. Η πνευματική και καλλιτεχνική ζωή ευημερεί και οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα της απεριόριστης μόρφωσης και επιστημονικής κατάρτισης. Η πολιτεία, λοιπόν, εξασφαλίζει ένα καταρτισμένο πνευματικό δυναμικό, που συντελεί στην πολιτιστική πρόοδο. Παράλληλα, ενισχύεται η πολιτιστική αλληλεπίδραση των χωρών, εφόσον επέρχεται διεπιστημονική συνεργασία και διακρατική καλλιτεχνική επικοινωνία.

Φυσικά, η οικονομική πρόοδος κατοχυρώνεται, εφόσον η κρατική μηχανή έχει τη δυνατότητα να επενδύσει απρόσκοπτα στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής, καθώς όμως και να ενισχύσει την τουριστική βιομηχανία. Οι πολίτες, όταν αισθάνονται ασφάλεια, επενδύουν πνευματικά και οικονομικά σε ταξίδια, που διευρύνουν τους ιδεολογικούς τους ορίζοντες. Συνεπώς, η ανταλλαγή συναλλάγματος και η τόνωση του οικονομικού προϋπολογισμού μιας χώρας επιφέρει οικονομική ευμάρεια. Τέλος, διευκολύνονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών, καθώς οι άνθρωποι αποβάλλουν την οικονομική ανασφάλεια, που επιτείνεται, όταν εποφθαλμιά η απειλή μια πολεμικής σύγκρουσης.

Προς ενίσχυση όλων των παραπάνω, οφείλουμε να μην παραλείψουμε τη διαδικασία της αυτοπραγμάτωσης, που επιτυγχάνεται από τους ανθρώπους, όταν διαβιούν σε ένα ειρηνικό περιβάλλον. Τι σημαίνει άραγε αυτό; Το κλίμα ασφάλειας, που εξασφαλίζεται επιτρέπει στα άτομα να ακολουθήσουν πλήρως της προσωπικές τους φιλοδοξίες, αποτάσσοντας οποιοδήποτε ίχνος καταπίεσης ή κοινωνικού κομφορμισμού. Με τον τρόπο αυτόν, οι άνθρωποι επιλέγουν ένα επάγγελμα, που πληροί τις κλίσεις τους και εξελίσσονται δημιουργικά πάνω σε αυτό. Ακόμη, σε κοινωνική κλίμακα, υπάρχει απεριόριστη ελευθερία στις κοινωνικές συναναστροφές και επέρχεται η σταδιακή και ποθητή κοινωνική καταξίωση των ανθρώπων. Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να εκφράζονται απρόσκοπτα σε πολιτικό επίπεδο, να υποστηρίζουν τις επιλογές τους και να πολιτικοποιούνται με ορθό και υγιή τρόπο. Έτσι, επιτυγχάνουν τόσο την προσωπική τους εξέλιξη, όσο και την κοινωνική ευημερία.

Συλλήβδην, εάν καθίσουμε και αναλογιστούμε όλα τα αγαθά, που διακυβούνται μπροστά στην απειλή ενός επικείμενου πολέμου θα κατανοήσουμε, πόσο ευάλωτη και τρωτή είναι η ανθρώπινη φύση. Συνάμα, θα αντιληφθούμε, πόσο πολύτιμη είναι η εξασφάλιση και

κατοχύρωση των ελευθεριών μας και ότι τίποτα δεν πρέπει να εκλαμβάνουμε ως δεδομένο. Οι πολεμικές σειρήνες μπορούν να μας το υπενθυμίσουν και τότε θα είναι πολύ αργά. Γι' αυτό, είναι αδήριτη ανάγκη να επιλέγουμε ηγεσίες με βάση ανθρωπιστικά κριτήρια και όχι πολιτικές σκοπιμότητες, που οδηγούν στον επεκτατικό ιμπεριαλισμό. Μόνο εάν ο καθένας από εμάς καλλιεργήσει έστω και σε ελάχιστο βαθμό τη γαλήνη μέσα του, θα είναι σε θέση να εκτιμήσει και να διεκδικήσει ένα συλλογικό ειρηνικό όραμα.

Ματίνα Κωστοπούλου, 27 - 02 - 2022

Φιλοσοφικοί Διαλόγοι